

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 413/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná jej advokát JUDr. Daniel Futej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 688/2015 zo 7. októbra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná jej advokát JUDr. Daniel

Futej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 688/2015 zo 7. októbra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré odôvodňuje tým, že *„Krajský súd v Bratislave neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú, citoval, ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal alebo ju ani nespomenul. Rozsudok Odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné. ... rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivý súdny proces a teda k odňatiu možnosti navrhovateľovi konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p. V zmysle uvedeného máme za to, že dovolanie podané na Najvyšší súd bolo prípustné a dôvodné.“*

Zo sťažnosti a z priloženej fotokópie napadnutého uznesenia možno vyvodit', že sťažovateľka sa v konaní pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) proti žalovanej [Slovenská republika, zastúpená Národnou bankou Slovenska (ďalej aj „NBS“)] domáhala náhrady škody a z tohto titulu zaplataenia sumy 3 981,29 € s príslušenstvom v súlade so zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 18 C 198/2011 zo 14. februára 2014 (ďalej len „rozsudok zo 14. februára 2014“) žalobu a návrh sťažovateľky na prerušenie konania a začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie zamietol. Uznesením okresného súdu

. k. 18 C 198/2011-346 z 8. júla 2014 (ďalej len „uznesenie z 8. júla 2014“) bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku okresného súdu zo 14. februára 2014. Proti rozsudku okresného súdu zo 14. februára 2014 a uzneseniu okresného súdu z 8. júla 2014 podala sťažovateľka odvolania, o ktorých rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 5 Co 845/2014 a sp. zn. 5 Co 846/2014 z 27. januára 2015 (ďalej len „rozsudok z 27. januára 2015“), ktorým bol rozsudok okresného súdu zo 14. februára 2014 a uznesenie okresného súdu z 8. júla 2014 potvrdené ako vecne správne. Proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2015 podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

Sťažovateľka „vidí zreteľný zásah do... práva na spravodlivý proces aj v tom, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nedostatočne odôvodnil svoj záver. Sťažovateľ považuje Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý napriek skutočnosti, že Sťažovateľom uvádzané skutočnosti v dovolaní predstavujú dôvod dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f) OSP, dovolanie odmietol, za nedostatočne odôvodnené. Z odôvodnenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého sa pridrižiava vo svojom uznesení vyplýva, že podaný mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie odmietol s poukazom na to, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko Sťažovateľom namietaná procesná vada v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. ako aj iné vady v danom súdnom konaní nevyšli najavo. Sťažovateľ je toho názoru, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa dostatočne nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať.“

Ku skutkovým a právnym okolnostiam veci, ktorá bola predmetom preskúmania v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, sťažovateľka uvádza, že ako členka vložila do družstva [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „družstvo“), peňažné prostriedky, ktoré družstvo zhodnocovalo v zmysle zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“). Družstvo túto činnosť malo vykonávať na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 126 zákona o cenných papieroch, na základe zverejneného prospektu investície,

ktorý schvaľuje Národná banka Slovenska. Prospekt investície bol schválený rozhodnutím Úradu pre finančný trh č. UFT-002/2002/SPI z 21. marca 2002 o schválení prospektu investície. Družstvo využívalo na zhodnocovanie peňažných prostriedkov členov a na nadobudnutie majetkových hodnôt výhradne obchodníka s cennými papiermi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obchodník s cennými papiermi“), ktorý vykonával činnosť obchodníka s cennými papiermi podľa zákona o cenných papieroch na základe povolenia na poskytovanie investičných služieb vydaného NBS do 1. marca 2011, kedy mu NBS odobrala povolenie na poskytovanie investičných služieb. Nadobúdanie majetkových hodnôt z peňažných prostriedkov zhromaždených na základe verejnej ponuky družstva a ich spracovanie v rámci prospektu investície upravovala zmluva o správe portfólia cenných papierov podľa zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, ktorú uzatvorili ako zmluvné strany družstvo a obchodník s cennými papiermi „a ktorá bola počas jej platnosti zmluvnými stranami menená a doplnená, naposledy v znení zmien a doplnení uskutočnených Zmluvou o riadení portfólia uzatvorenej dňa 2. 6. 2008“ (ďalej len „zmluva“).

Miera zhodnotenia peňažných prostriedkov vložených sťažovateľkou do družstva mala byť v súlade s prospektom investície a na základe činnosti obchodníka s cennými papiermi podľa zmluvy 8 % p. a. Nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt a nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi vykonávala dohľad podľa zákona o cenných papieroch NBS, ktorej právomoci v oblasti dohľadu vyplývajú zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Okrem týchto právnych predpisov NBS vykonávala dohľad nad družstvom a obchodníkom s cennými papiermi aj podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľka sa v konaní pred okresným súdom a krajským súdom domáhala proti žalovanej (Slovenská republika, za ktorú koná NBS) náhrady škody v sume 3 981,29 € s príslušenstvom, ktorá jej podľa jej tvrdení vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym

úradným postupom NBS pri výkone bankového dohľadu nad družstvom. Sťažovateľka v konaní pred okresným súdom argumentovala, že peňažné prostriedky do družstva vkladala „výhradne a len z dôvodu, že sa spoľahla na to, že Družstvo a aj Obchodník s CP sú subjekty, nad ktorými je vykonávaný dohľad Národnou Bankou Slovenska a tak, že bude zabezpečené ich riadne fungovanie a tým budú nielen ochránené jej peňažné prostriedky, ale aj budú zhodnotené v garantovanej výške. ... Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že nemal vedomosť o tom, že môže dôjsť ku škode na jeho majetku, pretože ako uvádzalo Družstvo, obchodník s CP počas trvania zmluvy predkladal vyúčtovania, ktoré mali byť v rozpore so skutočným stavom o plnení svojich záväzkov zo Zmluvy, s obsahom vyúčtovaní Družstvo ubezpečoval, že zhodnocovanie vkladov, ktoré Družstvu zverili členovia u Obchodníka s CP prebieha v dohodnutej výške; takéto ubezpečenie vyplývalo okrem iného aj z toho, že si Obchodník s CP vyúčtoval za činnosť podľa zmluvy odmenu vo výške zhodnotenia portfólia Družstva obchodníkom s CP nad zmluvne dohodnuté 8 %-né zvýšenie hodnoty portfólia Družstva podľa Zmluvy. V dôsledku vyššie uvedeného konania subjektu finančného trhu – Obchodníka s CP v spojení s jeho činnosťou pre Družstvo tak vznikla žalobcovi škoda, ktorá predstavuje sumu, o ktorú sa zmenšil majetok žalobcu, pretože túto sumu mu Družstvo nevrátilo a ani nevráti, a ktorú žalobca v predmetnom konaní preukázal predloženými dôkazmi.“.

Podľa sťažovateľky NBS postupovala vo veci dohľadu nad povinne dohliadanými subjektmi finančného trhu „v rozpore s ústavou a zákonom. Ich zavinenie na spôsobnej škode spočíva v tom, že v čase kedy im boli verejne známe skutočnosti preukazujúce, že činnosťou dohliadaných subjektov vzniká akútne nebezpečenstvo vzniku škody, napriek tomu za daného stavu nekonali tak, ako mali konať a včas nevykonali v rámci svojich kompetencií preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku tejto škody, aj keď im to zákon prikazoval. Odvolací súd a tiež prvostupňový súd preto nesprávne dospeli k záveru, že nie je daná zodpovednosť orgánov štátu za škodu, ktorá navrhovateľovi vznikla investovaním peňažných prostriedkov do odporcom dohliadaného subjektu.“.

Sťažovateľka ďalej namieta, že tým, že okresný súd a krajský súd vec „nesprávne právne posúdili, umožnili, aby aj v budúcnosti dochádzalo k porušeniu zákona na úkor

občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných Národnou bankou Slovenska“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a ods. 3 Ústavy SR a právo na prejednanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 3 Cdo/688/2015 zo dňa 7. 10. 2015 porušené bolo.

2) Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Cdo/688/2015 zo dňa 7. 10. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3) Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne do 10 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v danom prípade navyše zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, preto sťažnosť predbežne prerokoval len v rozsahu

namietaného porušenia sťažovateľkou v petite sťažnosti označených práv (základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľka uvádza iba v texte sťažnosti mimo petitu, podľa svojej ustálenej judikatúry (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07) ústavný súd preto považoval len za súčasť jej argumentácie.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

Sťažovateľkina argumentácia, ktorou odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jej dovolanie odmietnuté ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, sa sústreďuje predovšetkým na „nedostatočné odôvodnenie“ rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Sťažovateľka v dovolaní proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2015 namietala, že ním došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na *„nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú*

z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné. ... rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivý súdny proces.“

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania podrobil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu prieskumu z ústavne významných hľadísk, pričom sa sústredil na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s kľúčovými dovolacími námietkami sťažovateľky, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. f) OSP.

V súvislosti s preskúvaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení najprv preskúmal procesnú prípustnosť dovolania proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2015 podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP, pričom dospel k záveru, že dovolanie z týchto dôvodov nie je procesne prípustné. Následne preskúmal dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2015 s prihliadnutím na § 242 ods. 1 druhú vetu OSP aj z dôvodov uvedených v § 237 OSP, a to predovšetkým z dôvodu existencie prípadnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ktorej sa sťažovateľka dovolávala. Najvyšší súd následne uviedol definíciu toho, čo možno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom, a v konkrétnostiach ku kľúčovým námietkam sťažovateľky o tom, že rozsudok krajského súdu z 27. januára 2015 je nepreskúmateľný a je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania okresného súdu, ktoré je neúplné, uviedol:

«Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je judikatúrou najvyššieho súdu (viď R 111/1998) považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), teda nie za procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu je

názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto judikátu. Takáto právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti vyplýva aj z ďalších rozhodnutí najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011, resp. 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011...)

Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.“. V uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 ústavný súd zotrval „na závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“. Dovolací súd preto uzatvára, že i keby dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohlo by to založiť prípustnosť dovolania žalobkyne.»

K námietke nesprávneho hodnotenia dôkazov najvyšší súd zdôraznil, že „... nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej (v § 237 O. s. p. neuvedenej) vade. Takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2

písm. b/ O. s. p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 266/2009).“

Osobitne k dovolacej námietke smerujúcej k spochybneniu správnosti právneho posúdenia vo veci konajúcich všeobecných súdov najvyšší súd uviedol:

„Žalobkyňa zastáva názor, že odvolací súd dospel v danom prípade k právnym záverom, ktoré nezodpovedajú Ústave Slovenskej republiky a zákonom č. 566/1992 Zb., č. 566/2001 Z. z. a č. 747/2004 Z. z. Z hľadiska obsahového namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce ukoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.“

Napokon sa najvyšší súd zaoberal aj námietkou neúplne a nesprávne zisteného skutkového stavu vo veci, ku ktorej zdôraznil:

„Pokiaľ žalobkyňa namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto

nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesné prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.“

Na základe uvedených skutočností najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2015 odmietol ako procesne neprípustné v súlade s § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c) OSP bez toho, aby preskúmal vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovými dovolacími námietkami, ktoré sťažovateľka uplatnila vo svojom dovolaní smerujúcom proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2015, pričom právne závery, ktoré k nim zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaniach aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ním a sťažovateľkou označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje tiež na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok

výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľke k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo zároveň k porušeniu jej základného práva garantovaného v čl. 46 ods. 3 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 1/2012). Túto právomoc všeobecných súdov v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy konkretizuje, resp. vymedzuje zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 1. júla 2004.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že „zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je...

stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný“ (II. ÚS 25/2011).

Sťažovateľka si svoje základné právo garantované v čl. 46 ods. 3 ústavy uplatnila na všeobecnom súde žalobou, ktorou sa v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 18 C 198/2011 domáhala náhrady škody, ktorá jej vznikla nesprávnym úradným postupom NBS, o ktorej rozhodol okresný súd rozsudkom zo 14. februára 2014 tak, že ju zamietol, pričom krajský súd rozsudkom z 27. januára 2015 označený rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny. Pokiaľ napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2015 odmietnuté ako procesne neprípustné, tak táto skutočnosť sama osebe nemôže zakladať dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy (obdobne IV. ÚS 1/2012). Z argumentácie sťažovateľky zároveň zjavne vyplýva, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo dôjsť v zásade z rovnakých dôvodov, ako k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za týchto okolností v prípade, ak ústavný súd dospel k záveru o tom, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak nemožno reálne uvažovať ani o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá bolo ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľkou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2016